

Editorial

El voluntariado de Càritas

Cuando está próximo a finalizar el **Año Europeo del Voluntariado**, queremos desde Càritas recordar a todas y cada una de las personas que dedican parte de su tiempo a ayudar los demás. Hoy, las que lo hacen en Càritas de las diócesis de Barcelona, de Sant Feliu de Llobregat y de Terrassa.

Sabemos y lo queremos decir de nuevo que la tarea de Càritas es posible gracias a la participación del Voluntariado, formando equipo con las personas que hacen un trabajo profesional.

El voluntariado de Càritas lo integran personas sensibilizadas por los problemas sociales, un voluntariado que **ayuda a paliar la injusticia social** y el riesgo de exclusión en aquellas personas y familias que sufren y que Càritas atiende a diario. O que colabora con la institución haciendo otras tareas de apoyo. **El voluntariado aporta los valores de la gratuidad, la generosidad, el compromiso con el otro, y la esperanza.** Actualmente Càritas cuenta con 3.659 voluntarios que colaboran activamente en los diferentes proyectos de la entidad. Verán en estas páginas algunos ejemplos de este compromiso.

¿Quién puede ser voluntario de Càritas? La persona dispuesta a ofrecer su tiempo y sus capacidades al servicio de los demás, independientemente de su condición social, de su origen, su creencia religiosa o la preparación cultural, siempre que respete las finalidades de la institución. La persona voluntaria realiza un servicio desinteresado y libre en beneficio de la comunidad.

Càritas vela por la formación de su voluntariado, porque entendemos que tienen que poder recibir los conocimientos necesarios para desarrollar correctamente la tarea encomendada. Por ello ofrecemos una amplia **oferta formativa** que va desde la formación inicial, la específica hasta Espacios de reflexión.

La formación se imparte en **nuestra Escuela de Formación del Voluntariado, creada el 1983**, si bien participamos en el Plan de Formación de la Generalitat de Catalunya y somos Escuela reconocida desde el año 1994.

Con la voluntad de estar presente en varios espacios de intercambio y de formación, en el marco de la celebración del Año Europeo del Voluntariado, **Càritas Catalunya**, a través de sus referentes de voluntariado, participó en las reuniones del Precongreso Europeo de Voluntariado, celebrado en Barcelona entre junio y julio de 2011, como preparación del **2.º Congreso Europeo de Voluntariado** que se celebrará en la ciudad el próximo noviembre. Con esta implicación, Càritas se suma a las iniciativas de trabajo en red con otras entidades y de reconocimiento de todas las personas que desarrollan una tarea voluntaria, tanto en Catalunya como en toda Europa.

El voluntariat de Càritas

Quan està pròxim a cloure l'**Any Europeu del Voluntariat**, volem des de Càritas recordar totes i cada una de les persones que dediquen part del seu temps a ajudar els altres. Avui, les que ho fan a les Càritas de les diòcesis de Barcelona, de Sant Feliu de Llobregat i de Terrassa.

Sabem i ho volem dir un cop més que la tasca de Càritas és possible gràcies a la participació del Voluntariat, fent equip amb les persones que fan un treball professional.

El voluntariat de Càritas l'integren persones sensibilitzades pels problemes socials, un **voluntariat que ajuda a pal·liar la injustícia social** i el risc d'exclusió en aquelles persones i famílies que pateixen i que Càritas atén a diari. O que col·labora amb la institució fent altres tasques de suport. **El voluntariat aporta els valors de la gratuïtat, la generositat, el compromís amb l'altre, i l'esperança.** Actualment Càritas compta amb 3.659 voluntaris que col·laboren activament en els diferents projectes de l'entitat. Veuran en aquestes pàgines alguns exemples d'aquest compromís.

Qui pot ser voluntari de Càritas? La persona disposada a oferir el seu temps i les seves capacitats al servei dels altres, independentment de la seva condició social, del seu origen, la seva creença religiosa o la preparació cultural, sempre que respecti les finalitats de la institució. La persona voluntària realitza un servei desinteressat i lliure en benefici de la comunitat.

Càritas vetlla per la formació del seu voluntariat, ja que entenem que aquest ha de poder rebre els coneixements necessaris per desenvolupar correctament la tasca encomanada. Per això oferim una àmplia **oferta formativa** que va des de la formació inicial, l'específica fins a Espais de reflexió.

La formació s'imparteix a **la nostra Escola de Formació del Voluntariat, creada el 1983**, si bé fem part del Pla de Formació de la Generalitat de Catalunya i som Escola reconeguda des de l'any 1994.

Amb la voluntat d'estar present en diversos espais d'intercanvi i de formació, en el marc de la celebració de l'Any Europeu del Voluntariat, **Càritas Catalunya**, a través dels seus referents de voluntariat, va participar en les reunions del Precongrés Europeu de Voluntariat, celebrat a Barcelona entre juny i juliol de 2011, com a preparació del **2n Congrés Europeu de Voluntariat** que se celebrarà a la ciutat el proper novembre. Amb aquesta implicació, Càritas se suma a les iniciatives de treball en xarxa amb d'altres entitats i de reconeixement de totes les persones que desenvolupen una tasca voluntària, tant a Catalunya com a tot Europa.

■ **Jordi Roglá de Leuw**

Director de Càritas Diocesana de Barcelona

El voluntariado en Càrta

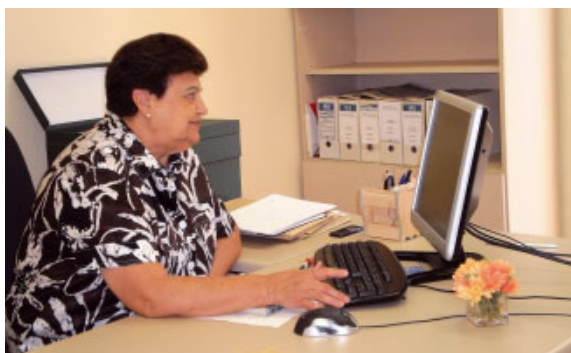
Una acción a favor de las personas

Cristina es una voluntaria con 19 años de actividad en Càritas de Barcelona, tantos como los que lleva jubilada. Había sido gerente en la Cooperativa Feines de Casa que Càritas promovió en los años 80 para ofrecer una oportunidad laboral a muchas mujeres que, como ahora, también en aquellos años de crisis, se dirigían a la institución para pedir ayuda y alimentos. Muchas personas, junto a ella, dedicaron sus mejores años a sacar adelante esta Cooperativa que a día de hoy sigue dando trabajo a más de 80 personas. Desde su jubilación se planteó seguir ayudando a una acción social comprometida con las personas.

«Seguí aquí porque sabía perfectamente que Càritas hace un trabajo a favor de las personas, **de ayuda, pero también de promoción.** Lo había vivido en mi etapa profesional. Muchas horas de trabajo, ingresos reducidos a final de mes pero mucha ilusión en que la cooperativa funcionase.

Cuando me jubilé decidí que dos mañanas a la semana los emplearía en el voluntariado en Càritas. Siempre tratando que **mi acción voluntaria no eliminase un puesto de trabajo.**»

«El hecho de mantener relación directa con personas en dificultades, **me ha hecho crecer humana y espiritualmente.** Actualmente co-

laboro en la **Bolsa de trabajo de Càritas.** Porque ahora hay muchas mujeres y hombres que necesitan con urgencia un empleo para sacar adelante a sus familias.

Lamentablemente, **las ofertas laborales que llegan han bajado** y son casi exclusivamente de casas particulares, no de empresas. Siempre hacemos un seguimiento de cómo está funcionando la persona propuesta, si están contentos con el trabajo que realiza y, también, si la trabajadora se siente bien tratada en el

trabajo. **Es importante cuidar este aspecto en las dos direcciones.** Y cada día agradezco a Dios el poder hacer este voluntariado en Càritas.»

GRUPO XARXA:

«Conocer los datos ayuda a optimizar la gestión»

Trabajaron en empresas en cargos de responsabilidad y a su jubilación llamaron a la puerta de Càritas para poner sus conocimientos al servicio de la institución y de sus objetivos. Expertos en cifras y en informática se integraron en el grupo Xarxa que desde hace años (casi una década) colabora con el Departamento de Voluntariado. Actualmente lo integran

Enric, Amadeo, Alfredo y Faustí. Este equipo, que ha acabado siendo más que compañeros, amigos, ha sido decisivo para el buen funcionamiento de la base de datos de Voluntariado. Altas, bajas, perfiles, disponibilidad horaria... No hay estadística posible —actualmente— sin datos introducidos, por eso es esencial su tarea. Siempre con el rigor y la confidencialidad que marca la Ley de Protección de Datos.

«Conocer los datos de las personas que se ofrecen como voluntarias, su experiencia y aptitudes es esencial para poder optimizar la gestión de ese potencial humano. Y permite buscar y ofrecer la tarea voluntaria a la persona o personas más adecuadas para aquella responsabilidad.

Nuestro grupo Xarxa aspira a que esta base de datos de Voluntariado sea un instrumento potente para conocer los distintos perfiles de Voluntariado que tiene Càritas, su evolución en el tiempo. Y, además, un instrumento efi-

caz para que los equipos de Càritas los conozcan y puedan incorporarlos a los distintos proyectos de la institución.»

«Ahora estamos plenamente dedicados a colaborar con el Departamento de Informática en la mejora operativa de la base de datos y, por otra parte, a concienciar a los distintos niveles de la institución que la calidad y cantidad de datos introducidos son esenciales para optimizar el trabajo de toda la organización. Una tarea motivadora con la que nos sentimos plenamente identificados y comprometidos.»

s, acción y compromiso

TESTIMONIS

Victòria: «Ser útil en la prejubilació»

«**D**'ençà del febrer d'aquest any faig part del voluntariat de Càritas a Terrassa. L'activitat en la que participo és en l'ensenyament teòric i pràctic de "Cuina mediterrànea" amb dones d'altres cultures que són ateses pels serveis de Càritas.

Mentre estàs activa en el món laboral tens moltes idees per ocupar tot el temps amb allò que sempre has volgut, però sovint tens la sensació que et falta quelcom que et faci sentir bé. Ara, com que estic prejubilada, el voluntariat és més un estímul que un problema. Jo he trobat en aquesta activitat voluntària allò que em faltava. Ara em sento útil, aprenc amb les noies i crec que elles també aprenen quelcom més que cuina. Fem un intercanvi enriquidor per a totes. La sensació és positiva 100% i totalment recomanable. Ajudant, t'ajuden.»

La Victòria, al mig, i les alumnes compartint el que han cuinat

Miquel, voluntari de reforç escolar: «El temps es troba»

«**E**stic ajudant fent reforç extraescolar a un nen marroquí. Som 3 voluntaris que ens ocupem de 3 germans que viuen amb una família que passen moltes dificultats.

Aquesta feina en el voluntariat de Càritas no té res a veure amb la meva feina.

Vaig voler ser voluntari per **completar amb la meva vivència i el meu esforç** les ajudes puntuals que feia, econòmiques o en espècie.

El treballar en equip et fa veure que els voluntaris compartim inquietuds per ajudar als altres. I, al parlar amb ells, veus que ningú ha estudiat per ser voluntari. Tots tenim perfils diferents però el mateix objectiu: ajudar als més necessitats.

Crec que **quan es té el desig de fer quelcom, es troba el temps d'on calgui**; estudiar una carrera, practicar un esport o... ser voluntari. La qüestió és tenir les ganes de fer-ho. Jo estic casat, treballo jornada normal i tinc dos fills, de 4 i 7 anys.

I crec que **els joves tenim una bona ocasió d'aprendre del voluntariat de la gent que té més experiència.**»

Festa de final de curs del Reforç de Càritas Terrassa

Parlen els voluntaris del grup Geda de Càritas

Un grup consolidat que va començar la seva tasca voluntària fa 24 anys i que no ha deixat de visitar i animar la vida de persones ancianes, ingressades en residències, sense família propera. Setmanalment les visiten, i els donen estimació i alegria.

«**E**l nostre grup de voluntariat comparteix una estona d'alegria i complicitat amb la gent gran que viuen en residència i que no tenen familiars que els visitin.

Ho fem amb endevinalles, cançons, i altres dinàmiques, de forma que tots plegats puguem compartir una bona estona, dinamitzant la memòria i el bon humor. El grup de GEDA va començar farà uns 24 anys, i ens vam consolidar amb la coordinació del sempre estimat Gabriel Villalobos (mai t'oblidarem) que tenia una alegria contagiosa que es transmetia a tots, un exemple a seguir.

El que elles ens donen

Ens vam trobar tots plegats procedint de llocs molt diferents, amb la voluntat de conèixer amb la gent gran des del vessant de l'animació. Abans de ser voluntaris ens donava respecte això d'anar a una residència d'avis, perquè socialment es veu com un lloc trist i depriment. Però no és així. La gent gran no és necessàriament trista. Però certament necessita del nostre afecte. De fet, ens aporten molt d'aquest afecte que nosaltres pensàvem que els donaríem...

Aquí és on ens vàrem sorprendre: són elles, les persones grans, les que ens donen aquest amor que nosaltres, modestament, volíem aportar.

El compromís

És clar, l'acció voluntària continuada, i en festius, sempre comporta un esforç quan treballes la resta de la setmana. Especialment en una vida tant atafegada com la nostra. Sempre es pot trobar una excusa per no anar-hi. Fins i tot un dia, amb l'estrès de la vida d'ara pots pensar: «*hauria de quedar-me a descansar, hauria de veure aquest amic...*»

Però després, et sents molt reconfortat, tant per la gent gran com pel mateix ambient que l'equip de voluntaris va creant, perquè és gent jove, alegre i amb ganes de passar-s'ho molt bé. A més, aprenem moltíssim perquè moltes persones ancianes conserven intacta la seva memòria, i ens expliquen algun viatge que van fer o alguna història que varen viure. És una experiència molt enriquidora.»

Centre d'acollida Abraham

Fent camí des dels marges

Vilafranca del Penedès, capital de la comarca de l'Alt Penedès, és una ciutat acollidora. El fet que la seva economia principal estigui vinculada a les fèrtils terres que l'envolten ha generat al llarg de la seva història que fos punt d'arribada de persones a la recerca de feina temporal en les vinyes, o de manera estable, en la producció de vins i caves. Però la seva gent sempre ha mirat entorn seu i ha sabut *descobrir* a les persones que, per circumstàncies diverses, han necessitat ajuda.

«**Va començar** —recorda la Paquita, voluntària de Càritas de Vilafranca fa 55 anys— **mossèn Vinyeta, al cel sia, que recollia a les persones que veia pel carrer dormint al ras, els transeünts com s'anomenaven aquells anys**». De mossèn Vinyeta s'explica que era especialment sensible a aquesta realitat perquè un familiar seu havia viscut aquesta duríssima experiència. «**Per això no és estrany que allotgés persones sense llar en el pis de dalt de la Rectoria o que retirés els bancs de la capella de Fàtima per fer lloc a un centenar de persones sense aixopluc. Cal dir que el consell pastoral i la comunitat cristiana, però també el municipi i les seves institucions eren sensibles i intentaven respondre-hi**». Eren els anys 70 del segle XX.

D'aleshores ençà s'ha anat fent camí, conjuntament, i aquesta sensibilitat es viu fa anys en el Centre d'Acollida Abraham (hereu de l'antic Alberg) que encara avui acull —en temps de verema— els temporers, i la resta de l'any obre les seves portes cada dia de la setmana sense excepció per acollir a persones que no tenen on viure.

A qui s'acull

Són persones d'aquí i de fora, porten anys vivint al carrer perquè la vida els ha tractat durament; alguns són joves, d'altres, més grans, tenien una família que es va trencar per l'atur, per les addiccions sobrevingudes, per la pobresa crònica...

El dia a dia del Centre Abraham no seria possible sense l'acció d'un equip de voluntàries i voluntaris que, coordinadament amb la treballadora social de Càritas i amb l'educadora, acullen a aquestes persones sense llar. Només una dada per donar idea de la feina que fan: de gener a finals de juliol de 2011, s'han comptabilitzat 2.051 estades, i s'han ofert 6.153 serveis bàsics (àpats, dutxes, bugaderia, acompanyaments a metge, ...).

La Sofia, la Núria, en Telm, la Carme, la Maria, la Nati, la Rosa, en Joan, la Mercè, la Pilar, la Rosa Maria, en Paco... fan part d'aquest equip voluntari. Aquestes són algunes de les reflexions que han volgut compartir: «**Certament aquí no tenim les solucions que ells voldrien, una feina, un lloc on viure de manera estable, però els fem costat i els escoltem si tenen ganes de parlar. Mai no els fem preguntes. No els agrada parlar de la seva història perquè hi ha soledat, fracàs, manca de vincles. I, això, ho has de respectar.**»

«*M'agrada quan algú d'ells em dona indicacions per millorar al meu joc, en el dominó o en el parxís.*» «**Doncs a mi m'emociona quan els pregunto si els ha agradat el sopar que hem preparat i aleshores tanquen els dits de la mà i els porten a la boca, fent un gest i un so que ve a dir: boníssim! Això m'eixampla el cor.**»

«*De vegades quan ja has sortit d'aquí, o quan ells marxen, hi penses. I sents que estàs fent ben poca cosa. I això et remou per dins... És que conèixer i estar en contacte directe amb el món de la pobresa, porta cua.*»

«*Sí és veritat, podríem fer més, i ho fem des d'una seguretat, però tampoc estem sols a casa, tenim família, no sempre els teus ho veuen com tu. S'ha de respectar l'opinió dels altres.*»

«**Jo crec que la meva aportació voluntària sense la tasca de les professionals de Càritas, dels serveis socials municipals, que els saben orientar o els tramiten una ajuda a la qual tenen dret, fora poca cosa.**»

«*Vinc contentíssima, m'omple molt i em dona pau interior. No trobo l'hora de marxar del centre d'acollida.*»

«**Sempre de petita vaig veure a casa meva l'acolliment a les persones i m'agrada seguir en aquest camí que els meus pares em van ensenyar.**»

«*Per a mi la tasca voluntària és conseqüència de la meua fe. I fer-la en el si d'una entitat d'església em fa sentir part de la comunitat cristiana.*»

«**Hi he arribat per la meua filla. Ella va començar de voluntària i ara que no pot, he vingut per substituir-la.**»

«*Doncs a mi, el contacte amb aquestes persones m'ha fet veure la fragilitat que tots podem tenir en un moment donat. M'ha fet descobrir que tots som persones d'igual valor.*»

«**A vegades te'ls trobes pel carrer i et fan dos petons i vas amb un familiar o amb una amiga i es queden sorpresos d'aquesta mostra d'afecte. Sí, això passa, però és bo que passi. S'adonen que s'ha creat un vincle i, això, penso que contribueix a la convivència.**»

Montse Sintas

Dades del voluntariat de Càritas

Any 2009

- Persones interessades (que s'han adreçat a Càritas preguntant pel voluntariat): 871, de les quals s'han fet voluntaris 678.

Any 2010

- Persones interessades: 818, de les quals s'han fet voluntaris 520.

Any 2011 (a mes de setembre)

- Persones interessades: 676, de les quals s'han fet voluntaris 473.
- A dia d'avui, total de voluntaris, segons la base de dades: 3.659 (dels quals, BCN 1.776; Sant Feliu 700; Terrassa 1.183).

Eucaristia in memoriam

El dijous, **3 de novembre de 2011, a 2/4 de 8 del vespre**, se celebrarà a l'Església de Santa Anna de Barcelona, una Missa per recordar i pregar per totes les persones traspassades que han estat vinculades a Càritas per la seva acció voluntària, com a socis, donants, treballadors i familiars.

La Missa l'oficiarà el delegat episcopal de Càritas de Barcelona, Mn. Salvador Bacardit. La Coral Bach interpretarà diverses peces en l'eucaristia.